

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Cristiano Ronaldo

OJCZYSTY - DODAJ
DO ULUBIONYCH

Wielbiciele portugalskiego piłkarza na pewno o tym wiedzą, wyjaśniamy więc tylko tym pozostałym: Cristiano Ronaldo nie nosi nazwiska Ronaldo, bo Cristiano Ronaldo to nie jest imię i nazwisko, tylko dwa imiona występujące w funkcji osobowej nazwy własnej (Cristiano Ronaldo nazywa się Cristiano Ronaldo dos Santos Aveiro – z perspektywy językowej jest to zatem nazwa podobna do nazwy Michał Anioł, właśc. Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simoni).

W tekstach publicystycznych nader często spotyka się pozostawianie połączenia Cristiano Ronaldo bez odmiany, mimo że każde z tych imion jest odmienne i powinno być odmieniane: Cristiano Ronaldo, Cristiana RONALDA, Cristianowi RONALDOWI, Cristiana RONALDA, z Cristianem RONALDEM, o Cristianie RONALDZIE. Dlaczego zatem tak często pojawiają się konstrukcje typu: „spekulacje w sprawie przyszłości Cristiano Ronaldo”, „chcemy zatrzymać Cristiano Ronaldo w klubie”, „holenderski szkoleniowiec o Cristiano Ronaldo: jest genialny!”, „wywiad z Cristiano Ronaldo”? Powody tej uporczywej nieodmienności są dwa.

Po pierwsze jakoś tak jest, że nazwy własne zakończone na -o wolimy pozostawiać w postaci mianownikowej. Mimo że zarówno imiona męskie, jak i nazwiska zakończone na -o są odmienne i powinny być odmieniane, daje się zauważyć tendencja do ich nieodmieniania. Norma i kodyfikacja odnotowują to zjawisko uzualne, dlatego pozostawienie nieodmienionego nazwiska męskiego (zwłaszcza obcego) zakończonego na -o jest dopuszczalne, jeśli poprzedzi się je odmienionym imieniem lub rzeczownikiem pospolitym. Uwaga ta jednak nie dotyczy imion – te zakończone na -o powinny być odmieniane: Diego, Diega, z Diegiem, Pablo, Pabla, z Pablem, Cristiano, Cristiana, z Cristianem, Ronaldo, RONALDA, z RONALDEM.

Drugi powód, dla którego tak ochoczo pozostawia się połączenie Cristiano Ronaldo bez odmiany, jest jedynie na poły językowy. Cristiano Ronaldo zaczyna funkcjonować tak jak Robin Hood – oba człony osobowej nazwy własnej „sklejają się”, pierwszy traci samodzielność i fleksję, zupełnie tak, jakby zestawienie stawało się zrostem. Mówimy i piszemy: Robin Hood, Robin Hooda, z Robin Hoodem, o Robin Hoodzie, mimo że imię Robin jest odmienne i kiedy jest używane samodzielnie, zawsze jest odmieniane (Robin, Robina, z Robinem, o Robinie). Podobnie dzieje się z połączeniem Cristiano Ronaldo (tyle że w tym wypadku drugi człon bywa pozostawiany bez odmiany z innego powodu, o czym wyżej wspominaliśmy).

No cóż, pozostaje tylko zachęcać Was, byście śmiało i z otuchą w sercach odmieniali Cristiana RONALDA przez wszystkie przypadki i nie bali się tego robić!